

Lessebo kommun
Via e-post

Utställning om förslag till landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för Lessebo kommun

Handlingar daterade till 2021-11-09.

Inledning

Lessebo kommun har till Länsstyrelsen i Kronobergs län översänt förslag till Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), tematiskt tillägg till översiktsplan för Lessebo kommun antagen 2018.

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § PBL. Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede. Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 20 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Statens geotekniska institut (SGI) och Skogsstyrelsen. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är överlag mycket positiv till de förändringar som gjorts till översiktsplanens utställning. Både detaljkartorna och beskrivningarna till de sju utpekade LIS-områdena har nu väsentligt förtydligats. En rödskrafferad markering synliggör var gränsen för strandskyddet går. I LIS-områdenas avgränsning ingår även ”*utredningsområden utanför strandskydd.*” Kommunen motiverar detta med att det ger en bättre helhetsbild av tänkbar utveckling.

Länsstyrelsen vill här vara tydlig med att avgränsningen av de egentliga LIS-områdena bara kan finnas inom ett strandskyddat område, det vill säga endast inom detta område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling prövas.

Det är också angeläget att det i den antagna LIS-planen klargörs vad som kommer att gälla för de LIS-områden som nu finns redovisade i den antagna kommunomfattande översiktsplanen från 2018.

Överprövningsgrundande frågor

Enligt 11 kap 10 § PBL

Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB)

I översiktsplanen ska det framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena.

Kulturmiljö av riksintresse enligt 3 kap 6§ MB

Länsstyrelsen uppmärksammar att tre av de sju utpekade LIS-områdena ligger i anslutning till kulturmiljöer av riksintresse. Områdenas utbredning har ändrats sedan samrådshandlingen och LIS-områden har markerats på kartan.

- LIS-område 4 Ekebacken har flyttats söderut, närmare uddens spets. Detta innebär att delområdet av riksintresset Lessebo [G 31] ligger inom utredningsområdet och den södra delen av LIS-området. Den kända utbredningen av fornlämningen Läseboda bytomt ligger precis utanför utredningsgränsen.
- LIS-område 5 Djurhultsbro har fått ett mindre utredningsområde åt nordväst och utökats längs sjön Läen. Området ligger fortfarande utanför riksintresseområdet Lessebo [G 31], men har kommit närmare delen med egnahemsområdet i Djurhult.
- LIS-område 6 Blågöl har minskat utbredningsområde åt söder och utökat norrut längs sjön Blågöls stränder. Området gränsar i väster till riksintresset Kosta [G 32].

Länsstyrelsens bedömning är att förslaget för LIS-område 4 Ekebacken innebär skada på riksintressets värden, men kan i detta

skede inte bedöma om det är påtaglig skada. Det är därför viktigt att åtgärder analyseras och att konsekvenser redovisas om det inte utgår enligt Länsstyrelsens synpunkt under rubrik *Strandskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken*.

De geografiska gränserna för ett riksintresse ska inte ses som absoluta då även förändringar i anslutning till riksintresset kan komma att påverka riksintresset som helhet.

Kommunikationer av riksintresse enligt 3 kap. 8 § MB

Avgränsningarna för LIS-områdena har justerats så att statliga vägar inte längre ingår i de utpekade områdena.

Länsstyrelsen påminner om vikten av att kommunen i god tid samråder med Trafikverket före ett genomförande, för godkännande av möjliga placeringar och detaljutformning för anslutningar. När det gäller statliga vägar ska bebyggelse lokaliseras så att befintligt vägsystem utnyttjas i möjligaste mån.

Miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken

I en översiktsplan ska kommunen redovisa hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.

Kommunen har till granskningen utökat informationen om miljökvalitetsnormer vilket är positivt. Dock skulle statusklassningarna för Rottnen, Läen och Linneforsån behöva redovisas närmare. T.ex. anges i LIS-planen att orsakerna till att god kemisk status för Rottnen ej uppnås är överskridande värden av bromerad difenyleter och kvickilver. Detta stämmer, men inte heller kadmium eller bly uppnår god status.

Strandskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken

Länsstyrelsen lämnar nedan synpunkter på de i översiktsplanen redovisade områdena för landsbygdsutveckling i strandnära utifrån förenlighet med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Samtliga gällande områden måste redovisas i LIS-planen. Områdena Transjö och Tjugosjö behöver därmed lyftas in i tillägget. Nu ligger de som bortvalda områden med motiveringar till att de inte ska vara med. LRF har i samrådsredogörelsen fått motsatt svar att sjöarna är med i LIS. Vasen har utgått helt.

Länsstyrelsen anser att LIS-området Ekebacken i Lessebo ska utgå till planens antagande. Det rödskrafferade området inom strandskyddet var inte med i samrådet utan har nu lyfts in. Både Länsstyrelsen och

Skogsstyrelsen var i samrådet positiva till att Ekebacken inte skulle ingå på grund av nyckelbiotoper, se samrådsredogörelsen.

Övrigt som talar för att området bör utgå är att uddar inte bör bebyggas enligt Naturvårdverkets handbok om strandskydd. Marken är också klassad som naturvärde ädellöv av Skogsstyrelsen och består av jordbruksmark. Området omfattas av länets naturvårdsprogram (området vid sjön Läen) och platsen har högra rekreativa värden med kulturstig och används för ortens friluftsliv.

Länsstyrelsen noterar att områdena Djurhultsbro och Blågöl sedan samrådet har utökats inom strandskyddat område. I Djurhultsbro har jordbruksmark lagts till och i Blågöl har sumpskog lagts till. Länsstyrelsen kan inte se att någon av dessa utökade delar lämpar sig för bebyggelse.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner har samordnats på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Förorenade områden

Länsstyrelsen har inga kvarstående synpunkter då LIS-planen kompletteras med beskrivning av förorenade områden och en text om att alla områden som är förorenade måste, och kommer att, saneras innan någon byggnation är möjlig.

Översvämning, ras och skred

Länsstyrelsen är positiv till att LIS-planen har kompletterats med en kartering av klimat- och översvämningensrisken för skyfall. Planhandlingarna har också försetts med en översiktlig beskrivning om risk för ras, erosion och skred. Se även bilagda synpunkter från Sratens geotekniska institut (SGI).

Under stycket ”*Ta hänsyn till vid planering*” finns en punkt om att särskild hänsyn ska tas till risk för översvämning, erosions- och skredrisker. Länsstyrelsen uppmärksammar att område 7 är komplicerat att genomföra utifrån risk för översvämningar. Det är bra att det i utredningen tas upp att det kan bli eventuella framkomlighetsproblem vid campingen om det blir en översvämning.

Länsstyrelsen saknar uppgifter om hänsyn till klimatrelaterade risker i områdena 1-3. Även inom dessa områden finns lågpunkter och eventuella instängda områden att ta hänsyn till, samt risk för översvämning från sjöarna.

Övriga synpunkter

Fornlämningar enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Länsstyrelsen anser att det utpekade LIS-området i den nordöstra delen av Ekebacken inte bör bebyggas närmast fornlämning L1954:6537 (bytomt/gårdstomt med flera synliga husgrunder), då detta skulle påverka upplevelsevärdet av fornlämningen negativt. Platsen har en stor betydelse för att förstå Lessebos tidigare historia och innehåller även en blästbrukslämning från vikingatiden (L1954:6536).

Naturvärden

Länsstyrelsen är positiv till att, de i Skogsstyrelsens yttrande från den 27 april 2021 (Dnr 2021/1459) nämnda nyckelbiotoperna och objekten med höga naturvärden, nu omnämns och beskrivs i presenterat underlag. Kommunen betonar i översiktsplanen att dessa områden inte får påverkas negativt av LIS-områdena.

Det är också positivt att det enligt presenterat underlag ska ske en uppdatering inför varje planerad exploatering eftersom nyckelbiotoper och biotopskyddade områden kan tillkomma – uppgifter som i så fall kommer att finnas tillgängliga på www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor. Se även bilagt yttrande från Skogsstyrelsen.

När det gäller LIS-området Fiskebro har detta utökats så att även området i norr med strandjordtungan ingår. Detta innebär att kommunen får göra justeringar i pågående detaljplan för området.

Vattenskyddsområde

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen har lagt till att området Fiskebro ut mot Ormeshaga också ligger inom vattenskyddsområde, vilket tidigare saknades. Länsstyrelsen uppmärksammar att det totalt är fyra av de föreslagna LIS-områdena som berörs av vattenskyddsområde. Detta behöver tydliggöras i planen.

Under rubrikerna *Vattenskyddsområden* och *Vatten och klimat anges*: ”I närheten av upptagningsområdena finns det inga LIS-områden, på grund av de risker som finns för negativ påverkan från exempelvis avloppsanläggningar.” Länsstyrelsen vill här uppmärksamma att råvattenintaget i Rottnen ligger precis vid det planerade LIS-området ”Fiskebro ut mot Ormeshaga”, och intaget i Läen ligger nära LIS-området i Djurshultsbro.

De som har medverkat i yttrandet

I granskningsyttrandet har länsarkitekt Leila Aalto beslutat efter föredragning av planarkitekt Eleonore Björnberg

I beredning av ärendet har även naturskyddshandläggare Maria Lönnqvist, miljöskyddshandläggare Ulrica Nymberg,

vattenhandläggare Camilla Bernhardsson, arkeolog Tim Schröder samt klimatanpassningssamordnare Anna Josephson medverkat.

Yttranden med synpunkter har inkommit från Statens geotekniska institut (SGI) och Skogsstyrelsen.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.